

החלטת אכיפה חשבונאית 24-6

נושא ההחלטה:

חלוקות בין ההון והרווח המיוחסים לבעלים לבין לזכויות שאינן מקנות שליטה בעת קיומה של אופציה לרכישת זכויות המיעוט.

תאריך החלטה:

מאי 2024

סוג ותאריך הדיווח:

דוחות כספיים פרופורמה לשנת 2023 של תאגיד (להלן: "החברה") במסגרת תשקיף IPO.

תיאור המסכת העובדתית והטיפול החשבונאי שיושם:

החברה פועלת בתחום הנדל"ן היזמי בישראל.

החברה מחזיקה¹ 49% מהון המניות של חברת קבלנות ביצוע (להלן: "החברה המוחזקת") וכן אופציה לרכישת יתרת ההחזקות (51%) בחברה המוחזקת (להלן: "האופציה") מידי בעל המניות השותף המחזיק ביתרת המניות של החברה המוחזקת (להלן: "השותף").

החברה המוחזקת הוקמה בשנת 2018 ע"י החברה ובשנת 2021 הוקצו 51% מהמניות לשותף כחלק מהסדר שיאפשר לחברה המוחזקת לקבל סיווג קבלני ג'5. החברה המוחזקת מהווה את הזרוע הביצועית של החברה. ביום 31 במרץ 2024, נתנה החברה הודעה מותנית לשותף על מימוש האופציה, וזאת בכפוף לתנאי מתלה לפיו החברה המוחזקת תמשיך להחזיק ביום 1 באוקטובר 2024 בסיווג קבלני מסוג ג'5.

במסגרת הסכם בעלי המניות נקבע כי בדירקטוריון החברה המוחזקת יהיו שני נציגים מטעם השותף ונציג אחד מטעם החברה. החלטות בדירקטוריון ובאסיפה יתקבלו ברוב רגיל למעט החלטות בנושאים ספציפיים המצריכים את הסכמת שני הצדדים. אחת החלטות שדורשת את הסכמת שני הצדדים היא החלטה על חלוקת דיבידנד. יצוין כי תוספת המימוש שנקבעה בהתאם לתנאי האופציה הינה תוספת מימוש קבועה של 200 אלף ש"ח.

במענה לשאלות סגל הרשות, החברה ביססה מדוע האופציה היא ממשית עוד קודם להודעה על מימוש האופציה ובהתאם החברה שולטת בחברה המוחזקת ומאחדת אותה, והכל בהתאם להוראות בתקן דיווח כספי בינלאומי 10: דוחות כספיים מאוחדים (להלן: "התקן").

כאמור, הטיפול החשבונאי בחברה המוחזקת הינו איחוד דוחותיה. החברה ביצעה הקצאה בין ההון והרווח הכולל המיוחסים לבעלים לבין אלו המיוחסים לזכויות שאינן מקנות שליטה בהתאם

¹ למועד הגשת טיוטת התשקיף החזקות בחברה המוחזקת היו החזקות של חברה אחת של החברה. בהתאם לשינוי מבני מתוכנן אגב ההנפקה הן יועברו לחברה, לרבות כל ההסכמים הרלוונטיים. לצרכי נוחות, בהחלטת האכיפה זו ההתייחסות תהיה כאילו החזקות הן כבר בבעלות החברה, כפי שמשקף בדוחות פרופורמה שצירפה החברה לטיוטת התשקיף.

למבנה המשפטי של החוזקות-49% לבעלים ו-51% לזכויות שאינן מקנות שליטה. כלומר לפי שיעורי החוזקה בפועל בחברה המוחזקת.

החלטת סגל הרשות:

בשים לב לכך שתוספת המימוש היא זניחה וכי לא ניתן לבצע חלוקת דיבידנדים ללא הסכמת החברה, לעמדת סגל הרשות איחוד הדוחות היה צריך להתבצע באופן שבו 100% מהזכויות בהון וברווח הכולל יוקצו לחברה, ולא בחלוקה בין הבעלים לבין הזכויות שאינן מקנות שליטה.

בסיס להחלטה:

סעיף 89 לתקן קובע כי כאשר קיימות זכויות הצבעה פוטנציאליות, החלק היחסי ברווח ובהון מוקצה לחברה האם ולזכויות שאינן מקנות שליטה אך ורק על בסיס זכויות בעלות נוכחיות מבלי לשקף מימוש של זכויות הצבעה פוטנציאליות, אלא אם כן סעיף 90 חל.

סעיף 90 לתקן קובע כי בנסיבות מסוימות לישות יש במהות זכות בעלות קיימת כתוצאה מעסקה שמקנה לה כיום גישה לתשואות הקשורות לזכות בעלות. בנסיבות אלה, החלק היחסי המוקצה לחברה האם ולזכויות שאינן מקנות שליטה נקבע בהתחשב במימוש אפשרי של זכויות הצבעה הפוטנציאליות אשר מקנות כיום לישות גישה לתשואות.

במקרה הנדון, תוספת המימוש (200 אלף ₪) היא קבועה וזניחה ביחס לשווי החברה המוחזקת ונקבע בהסכם בעלי המניות כי לא ניתן לבצע חלוקת דיבידנד ללא הסכמת החברה. החברה אף ציינה בשיחות עם סגל הרשות שלא חולקו דיבידנדים מאז הקמתה ושאינן כל כוונה לחלק דיבידנדים לפני מימוש האופציה. המשמעות הכלכלית של האמור היא שהרווחים שנצברו בחברה המוחזקת יחולקו אך ורק לחברה. כך שהנסיבות המתוארות בסעיף 90 לתקן מתקיימות בעניינה ועל כן עליה לבצע את איחוד הדוחות באופן שבו 100% מהזכויות בהון וברווח יוקצו לחברה.

תיאור הטיפול שיושם:

החברה נשוא החלטת אכיפה זו קיבלה את עמדת סגל הרשות וביצעה תיקון לדוחות הכספיים פרופורמה לשנת 2023 בדרך של הצגה מחדש (Restatement) כך שחלקה בחברה המוחזקת יוצג לפי 100%, ולא בחלוקה בין הבעלים לבין הזכויות שאינן מקנות שליטה.